

Aan Wouter Bernson
Veiligheidscoördinator Centrum-West
Afdeling Bestuur & Organisatie / Team Veiligheid

Amsterdam, 12 juli 2024

Betreft: uw e-mail van 2 juli 2024

Geachte heer Bernson, beste Wouter,

In reactie op uw e-mail van 2 juli 2024 waarin u liet weten dat zonder medefinanciering van de BIZ'en het stadsdeel geen host meer zal inzetten, is na intensief overleg met de besturen en straatmanagers van diverse BIZ'en een gezamenlijk standpunt opgesteld.

Het Wallengebied kent een toenemende overlast van straatdealers en verwarde vaak agressieve personen die azen op blikjes en plastic flesjes in verband met statiegeld. Straatroof en de verboden aanwezigheid en het gebruik van harddrugs vormen eveneens een ernstig en hardnekkig probleem. Effectief handhaven in het gebied blijft voor degenen die hiervoor verantwoordelijk zijn dan ook een uitdaging, mede door de beweerde (landelijke) personeelstekorten bij de politie en handhaving.

Als gevolg van het tekort aan 'mensen in het veld' wordt de aandacht al enige tijd verspreid over een groter gebied, waardoor veel delinquenten door de mazen van de wet kunnen glippen en de algemene veiligheid op straat verder afneemt, zo is aan ons uitgelegd.

In een recent onderzoeksrapport naar veiligheid in uitgaansgebieden in Amsterdam bevestigt onderzoeksbureau DSP de 'schaarse inzet van politie'. DSP concludeerde in haar rapport:

- *'[...] de inzet van politie is echter schaars en niet toereikend om de orde in de gebieden continu live te bewaken.*
- *'[...] Door de inzet van hosts wordt de politie werk bespaard.'*

Om het tekort aan politie- en handhavingscapaciteit enigszins op te vangen waren sinds 2017 al diverse host-projecten gestart. Zogeheten ‘hospitality hosts’ van ISA Security houden sindsdien toezicht op het Leidseplein. Van november 2022 tot en met 2023 liep er een pilot-project met hosts ISA Security in het Wallengebied. Op het Rembrandtplein en op de Wallen waren ook hosts actief van SAOA (Stichting Aanpak Overlast Amsterdam).

Hosts en de BIZ

Na het eindigen van een (geslaagd) pilot-traject met hosts van ISA Security in het Wallengebied, heeft stadsdeel Centrum aangegeven door te willen met de ISA-hosts met als voorwaarde dat de BIZ'en in het desbetreffende gebied voortaan 10% van de kosten voor hun rekening nemen. Indien de BIZ'en hiermee akkoord zouden gaan, gaat dit project het Europese aanbestedingstraject in, en wordt door de gemeente Amsterdam een geschikte partij gezocht die de rol van ‘stevige host’ in het gebied kan invullen, zo is door ambtenaren gesteld. Met ‘stevige hosts’ doelt de gemeente op professionele hosts die de-escalerend optreden en overlast veroorzakende bezoekers aanspreken (zie de toelichting van DSP, 2024).

Hoelang het Europese aanbestedingstraject gaat duren is er niet bij verteld. Onbekend is of dit enkele weken, maanden of misschien wel jaren kan duren.

Kosten

Om een indicatie te geven hoeveel geld het ondernemers zou gaan kosten schat de gemeente dat 10% van de kosten zou uitkomen op een totaalbedrag van € 50.000,- per jaar. Dat zouden de BIZ'en dan moeten bijdragen. Verdeeld over 5 BIZ'en in het stadshart is dat € 10.000,- per BIZ, per jaar. Afhankelijk van de grootte en hoogte van de bijdrage van de BIZ in kwestie, is dit een substantieel deel van de BIZ-begroting.

Het voorstel van DSP voor een bijdrage van 10% komt voort uit het lang lopend ISA-hosts project door BIZ Leidseplein. Waar DSP niet van op de hoogte was is dat de manier van financieren per BIZ verschilt. Leden van de BIZ zijn verplicht een BIZ-bijdrage te betalen. Deze bijdrage kan een percentage van de WOZ-waarde van een bedrijfs- of winkelpand zijn, of een in het BIZ-plan vastgestelde vaste bijdrage. Een BIZ maakt ook onderscheid

tussen gebruikers en eigenaren van panden, en kan ervoor kiezen om een eigenaren-BIZ, gebruikers-BIZ of gecombineerde BIZ te worden.

BIZ Leidseplein is een gebruikers-BIZ met een bijdrage gebaseerd op een bepaald percentage van de WOZ-waarde van niet-woningen. Deze BIZ heeft dus aanzienlijk meer te besteden per jaar dan de vijf BIZ'en in het Oude Stadshart. Dit zijn grotendeels gebruikers-BIZ'en die een jaarlijkse vaste bijdrage aan gebruikers van winkel- en bedrijfspanden vragen (met uitzondering van BIZ Nieuwmarkt e.o., deze eigenaren-BIZ heeft slechts 36 leden en dus is het jaarlijkse budget wederom beperkt). Voor een middelgrote BIZ met een heffing gebaseerd op de WOZ-waarde van panden is er simpelweg meer ademruimte in het jaarlijks te besteden geld van BIZ-leden.

Bezwaren

Wij hebben het voorstel intern besproken en ook feedback gekregen van leden, waarvan een groot deel allerlei maatregelen voor hun kiezen hebben gekregen die hen veel omzet kost. Dat ondernemers moeten gaan bijdragen aan handhaving van door de overheid gestelde regels, valt niet in goede aarde. Een eigenaar van twee kleine hotels in het gebied wees ons erop dat de toeristenbelasting voor hotels in een korte periode is verhoogd van 4% van de omzet naar maar liefst 12,5%. Dit is dus meer dan een verdriedubbeling! Bij een klein hotel heb je het dan al snel over een kostenstijging van vele tienduizenden euro's per jaar. De forse verhoging van de toeristenbelasting is gemotiveerd vanuit de steeds groter wordende "overlast" die toeristen zouden veroorzaken. Het is dezelfde "overlast" waarvoor men bij gebrek aan politie nu hosts inzet. Wat is er dan logischer dan deze hosts te financieren van de ca honderd miljoen euro's die de gemeente aan extra toeristenbelasting int van de hotels?

Dit is slechts één voorbeeld. Andere reacties die wij van leden kregen:

- Betaal mee aan de hosts of we stoppen ermee, dit lijkt wel chantage;
- Ondernemers betalen al meer dan genoeg belasting, voor een terras moet ineens ook een vermogen worden betaald in vergelijking met voorheen;
- Als we op het voorstel ingaan, wordt dan de beperking van sluitingstijden en de verhoging van toeristenbelasting teruggedraaid?
- Hebben de hosts eigenlijk wel toegevoegde waarde? Ze kijken vaak weg en grijpen niet in. Ze voldoen in elk geval niet aan de omschrijving 'stevige hosts'. De hosts

die op de Wallen rondliepen deden meer dienst als vraagbaak voor toeristen dan dat ze meehielpen aan het handhaven van de openbare orde;

- Het personeelstekort in mijn bedrijf moet ik zelf oplossen anders ga ik failliet, dat probleem kan ik niet op het bordje van de overheid neerleggen, en dat is precies wat de overheid nu doet met haar personeelstekort: ondernemers en bewoners op de Wallen daar de dupe van laten zijn;
- Gaan bewoners dan ook meebetalen?

Er kleven echter nog meer bezwaren aan het voorstel van het stadsdeel.

BIZ-begroting

Een kenmerk van de BIZ-begroting is dat deze voor een periode van 5 jaar is vastgesteld door de gemeenteraad. Dit staat in de wet op de bedrijveninvesteringszones. Volgens deze wet is de BIZ verplicht om de in de uitvoeringsovereenkomst beloofde activiteiten te financieren, en moet de BIZ op grond van de wet inzage geven aan alle bijdragen.

Het toevoegen van de kosten van handhaving als een nieuw en substantieel begrotingsonderdeel en het wijzigen van de BIZ-bijdrage betekent dat een nieuwe verordening dient te worden vastgesteld, met alle daarbij komende procedures (plan van aanpak, draagvlakmeting, stemming, etc.). De kans dat de BIZ daarmee draagvlak verliest onder ondernemers is aanzienlijk. Dit blijkt alleen al uit het feit dat een aantal BIZ'en hun medewerking aan dit voorstel om bij te dragen aan de hosts hebben opgeschort. Het gebrek aan vertrouwen bij ondernemers is eenvoudig te verklaren. Zij zijn geconfronteerd met een lokale overheid die hen, ondanks alle gemotiveerde bezwaren van de BIZ'en die consequent zijn genegeerd, de afgelopen jaren heeft opgezadeld met telkens weer nieuwe maatregelen en regels.

Burgemeester Halsema zei bij Algemene Zaken op 11 juli 2024: *'samen met horeca en (stevigere) hosts voeren we de kerntaken (veiligheid) uit in de publieke ruimte'*. Dat is een positieve instelling, maar de opstelling van een deel van de gemeente die zich met ons gebied bemoeit zorgt nu wel voor een snel afkalvend draagvlak onder onze BIZ-leden om nog met gemeente samen te willen werken. Juist op het moment dat zowel door

gemeenteraad (GroenLinks Imane Nadif als Burgemeester Halsema) wordt gehamerd op samenwerking met de BIZ'en om problemen in de stad integraal op te lossen.

Verwijzend naar de wet en de toelichting op de wet lijkt ons het openbreken van de bestaande BIZ'en om de hiervoor genoemde redenen niet opportuun. Het is ook niet in het belang van de gemeente om de BIZ'en op die manier op te blazen en daarmee al het goede wat de BIZ ons brengt teniet te doen.

Ondernemers BIZ-bijdrage

Het openbreken van de bestaande BIZ'en en in harde euro's bijdragen zoals de gemeente heeft voorgesteld, is op basis van bovenstaande toelichting derhalve niet mogelijk.

Kansen

Waar ondernemers in de desbetreffende gebieden wel kansen zien, is het volgende:

- De uren die de ondernemers uit het gebied al jaren vrijwillig inzetten ten behoeve van de bevordering van de veiligheid in de publieke ruimte in het Wallengebied. Dit in de vorm van aanwezigheid bij een maandelijks Veiligheidsoverleg, de inzet van hun winkelstraatmanagers, de inzet van lokale sociale netwerken, etc.
- Mits de ondernemers betrokken worden bij de keuze van de partij die de hosts gaat leveren, zijn zij bereid een centraal gelegen uitvalsbasis te bieden.
- Het inzetten van het bestaande portiers netwerk (waar de ondernemers zelf voor betalen). DSP stelt in hun onderzoeksrapport (2024) ook dat dit de effectiviteit van de hosts, handhaving en politie-inzet, significant vergroot.
- Het aanbieden van een overlegstructuur middels het maandelijks Veiligheidsoverleg.
- Het aanbieden van een (sociale) infrastructuur binnen het Wallengebied.
- Een financiële bijdrage (fee) vragen van partijen die financieel gewin halen uit het aantrekken van (feest)bezoekers naar het Wallengebied.

Ten slotte

De BIZ'en in het Wallengebied stellen samenwerking met de gemeente zeer op prijs en hopen dat het stadsdeel hun bijdragen en aanbevelingen accepteert en alle kosten van de inzet van professionele hosts voor haar rekening neemt. Want, zoals DSP in hun onderzoek heeft vastgesteld, komt de afwezigheid van hosts in het Wallengebied de buurt niet ten goede. En dat is nog mild uitgedrukt.

Wij zien een hopelijk positieve reactie van het stadsdeel met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

E. Zweers

Straatmanager

BIZ-Vereniging Burgwallen

BIZ Warmoesstraat en omstreken

Mede namens;

BIZ Zeedijk e.o.

BIZ Nieuwmarkt e.o.

BIZ Dam tot Stopera

Geraadpleegde bronnen:

- Een helpende hand: Evaluatie inzet hospitality hosts in uitgaansgebieden in Amsterdam (Maart 2024, DSP).
- Wet op bedrijveninvesteringszones en Memorie van toelichting – Regels voor bedrijveninvesteringszones